

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 289/2012-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. mája 2012 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej doc. JUDr. B. F., PhD., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Kežmarok v konaniach vedených pod sp. zn. 8 Er 793/2008, sp. zn. 8 Er 791/2008, sp. zn. 8 Er 790/2008, sp. zn. 8 Er 782/2008, sp. zn. 8 Er 767/2008, sp. zn. 8 Er 756/2008, sp. zn. 8 Er 755/2008, sp. zn. 8 Er 162/2008 a sp. zn. 8 Er 149/2008 a jeho uzneseniami z 20. februára 2012, sp. zn. 8 Er 846/2009, sp. zn. 8 Er 872/2009 a sp. zn. 8 Er 911/2011 a jeho uzneseniami z 21. februára 2012, sp. zn. 8 Er 433/2009, sp. zn. 8 Er 465/2009, sp. zn. 8 Er 652/2009, sp. zn. 8 Er 648/2009 a sp. zn. 8 Er 710/2009 a jeho uzneseniami z 22. februára 2012 a sp. zn. 2 Er 683/2008, sp. zn. 2 Er 763/2008, sp. zn. 2 Er 792/2008 a sp. zn. 2 Er 794/2008 a jeho uzneseniami zo 16. marca 2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 3576/2012, sp. zn. Rvp 3577/2012, sp. zn. Rvp 3578/2012, sp. zn. Rvp 3579/2012, sp. zn. Rvp 3580/2012,

sp. zn. Rvp 3581/2012, sp. zn. Rvp 3582/2012, sp. zn. Rvp 3583/2012, sp. zn. Rvp 3584/2012, sp. zn. Rvp 3585/2012, sp. zn. Rvp 3586/2012, sp. zn. Rvp 3587/2012, sp. zn. Rvp 3588/2012, sp. zn. Rvp 3589/2012, sp. zn. Rvp 3590/2012, sp. zn. Rvp 3591/2012, sp. zn. Rvp 3592/2012, sp. zn. Rvp 3593/2012, sp. zn. Rvp 3594/2012, sp. zn. Rvp 3595/2012 a sp. zn. Rvp 3596/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 3576/2012.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., odmieta z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 11. apríla 2012 osobne doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej doc. JUDr. B. F., PhD., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), ako aj porušenia čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom Okresného súdu Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 8 Er 793/2008, sp. zn. 8 Er 791/2008, sp. zn. 8 Er 790/2008, sp. zn. 8 Er 782/2008, sp. zn. 8 Er 767/2008, sp. zn. 8 Er 756/2008, sp. zn. 8 Er 755/2008, sp. zn. 8 Er 162/2008 a sp. zn. 8 Er 149/2008 a jeho uzneseniami z 20. februára 2012, sp. zn. 8 Er 846/2009, sp. zn. 8 Er 872/2009 a sp. zn. 8 Er 911/2011 a jeho uzneseniami z 21. februára 2012, sp. zn. 8 Er 433/2009, sp. zn. 8 Er 465/2009, sp. zn. 8 Er 652/2009, sp. zn. 8 Er 648/2009 a sp. zn. 8 Er 710/2009 a jeho uzneseniami z 22. februára 2012 a sp. zn. 2 Er 683/2008, sp. zn. 2 Er 763/2008, sp. zn. 2 Er 792/2008 a sp. zn. 2 Er 794/2008 a jeho uzneseniami zo 16. marca 2012 (ďalej spolu aj „napadnuté uznesenia“).

Napadnutými uzneseniami okresný súd vylúčil exekútora JUDr. R. K. z vykonávania exekúcie vo veciach vedených pod sp. zn. 8 Er 793/2008 (EX 9045/08), sp. zn. 8 Er 791/2008 (EX 8976/08), sp. zn. 8 Er 790/2008 (EX 8987/08), sp. zn. 8 Er 782/2008 (EX 7424/08), sp. zn. 8 Er 767/2008 (EX 8003/08), sp. zn. 8 Er 756/2008 (EX 7697/08), sp. zn. 8 Er 755/2008 (EX 7872/08), sp. zn. 8 Er 162/2008 (EX 949/08), sp. zn. 8 Er 149/2008 (EX 871/08), sp. zn. 8 Er 846/2009 (EX 6717/09), sp. zn. 8 Er 872/2009 (EX 8728/09), sp. zn. 8 Er 911/2011 (EX 11913/11), sp. zn. 8 Er 433/2009 (EX 2511/09), sp. zn. 8 Er 465/2009 (EX 3109/09), sp. zn. 8 Er 652/2009 (EX 4018/09), sp. zn. 8 Er 648/2009 (EX 4267/09), sp. zn. 8 Er 710/2009 (EX 4661/09), sp. zn. 2 Er 683/2008 (EX 5784/08), sp. zn. 2 Er 763/2008 (EX 8753/08), sp. zn. 2 Er 792/2008 (EX 8840/08) a sp. zn. 2 Er 794/2008 (EX 8857/08) z dôvodu, že bol zamestnancom účastníka exekučného konania (v danom prípade sťažovateľky ako oprávnenej), čo podľa názoru okresného súdu zakladá dôvod na jeho vylúčenie.

Sťažovateľka vo svojich sťažnostiach uvádza, že „v záujme vymoženía jednej zo svojich finančných pohľadávok, ktorá vznikla na základe poskytnutej pôžičky fyzickej osobe... a ktorej pravosť čo do dôvodu a výšky bola autoritatívne deklarovaná rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu... viedol prostredníctvom súdneho exekútora JUDr. R. K... exekúcie.“.

Okresný súd napadnutými uzneseniami «*ex offio rozhodol o vylúčení sťažovateľa (správne má byť uvedené „súdneho exekútora“, pozn.) z vykonávania exekúcie. Práve označené uzneseni[a] a postup všeobecného súdu, ktorý viedol k [ich] vydaniu, sťažovateľka napáda z hľadiska porušenia jej základných, nižšie definovaných, práv...».*

Sťažovateľka tvrdí, že okresný súd svojím postupom v konaniach vedených pod sp. zn. 8 Er 793/2008, sp. zn. 8 Er 791/2008, sp. zn. 8 Er 790/2008, sp. zn. 8 Er 782/2008, sp. zn. 8 Er 767/2008, sp. zn. 8 Er 756/2008, sp. zn. 8 Er 755/2008, sp. zn. 8 Er 162/2008, sp. zn. 8 Er 149/2008, sp. zn. 8 Er 846/2009, sp. zn. 8 Er 872/2009, sp. zn. 8 Er 911/2011, sp. zn. 8 Er 433/2009, sp. zn. 8 Er 465/2009, sp. zn. 8 Er 652/2009, sp. zn. 8 Er 648/2009,

sp. zn. 8 Er 710/2009, sp. zn. 2 Er 683/2008, sp. zn. 2 Er 763/2008, sp. zn. 2 Er 792/2008 a sp. zn. 2 Er 794/2008 a napadnutými uzneseniami porušil jej práva, konkrétne:

«A. právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústava SR“);

B. právo na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“);

C. právo vlastniť majetok zaručené čl. 20 ods. 1 Ústavy;

D. právo na pokojné užívanie majetku zaručené čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru;

E. všeobecný zákaz diskriminácie ustanovený čl. 12 ods. 2 Ústavy;

F. zákaz diskriminácie ustanovený čl. 14 Dohovoru. ...»

Sťažovateľka poukazuje na to, že je „poškodenou osobou a teda subjektom, ktorý disponuje právom podať individuálnu sťažnosť a zároveň subjektom, ktorého základné práva majú byť ochránené rozhodnutím ústavného súdu“.

V ďalšej časti sťažností sťažovateľka zdôvodňuje, v čom podľa nej spočíva porušenie jej v sťažnostiach označených práv, tvrdiac, že postup okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 8 Er 793/2008, sp. zn. 8 Er 791/2008, sp. zn. 8 Er 790/2008, sp. zn. 8 Er 782/2008, sp. zn. 8 Er 767/2008, sp. zn. 8 Er 756/2008, sp. zn. 8 Er 755/2008, sp. zn. 8 Er 162/2008, sp. zn. 8 Er 149/2008, sp. zn. 8 Er 846/2009, sp. zn. 8 Er 872/2009, sp. zn. 8 Er 911/2011, sp. zn. 8 Er 433/2009, sp. zn. 8 Er 465/2009, sp. zn. 8 Er 652/2009, sp. zn. 8 Er 648/2009, sp. zn. 8 Er 710/2009, sp. zn. 2 Er 683/2008, sp. zn. 2 Er 763/2008, sp. zn. 2 Er 792/2008 a sp. zn. 2 Er 794/2008 a napadnuté uznesenia „nelegitímne a nelegálne limitovali práva sťažovateľa, najmä jeho právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy a právo na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru a to v takej miere, že je to v právnom štáte neprípustné. Je tomu tak preto, že všeobecný súd:

a) bez toho aby upovedomil sťažovateľa o Náleze ústavného súdu zo dňa 13. 04. 2011, sp. zn.: III. ÚS 322/2010-37;

b) bez toho aby vykonal akékoľvek dokazovanie v otázke subjektívnej alebo objektívnej zaujatosti sťažovateľa vo veci alebo v pomere k účastníkom exekučného konania;

c) bez toho aby existovali akékoľvek racionálne pochybnosti o legálnom a legitímnom postupe súdneho exekútora v exekúcii;

d) bez toho aby existovali oprávnené obavy sťažovateľa alebo povinného o legálny priebeh exekúcie;

e) bez toho aby umožnil sťažovateľovi s cieľom ovplyvniť rozhodnutie všeobecného súdu vyjadriť sa k otázke zaujatosti a to aj na podklade konkrétnych dôkazov a rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn.: III. ÚS 322/2010; rozhodol s konečnou platnosťou (podľa ust. § 30 ods. 10 Exekučného poriadku proti rozhodnutiu všeobecného súdu o námietke zaujatosti exekútora nemožno podať opravný prostriedok) o právnom postavení sťažovateľa, pričom toto rozhodnutie vyvolalo právne účinky do budúcnosti a definitívne zbavilo sťažovateľa možnosti dosiahnuť vymoženie svojej pohľadávky výkonom exekučnej činnosti realizovanej súdnym exekútorom – JUDr. R. K. “.

Osobitne sťažovateľka upozorňuje na skutočnosť, že „Okresný súd Kežmarok neaplikoval na zistený skutkový stav relevantnú právnu normu, ktorou bolo ust. § 30 Exekučného poriadku, osobitne jeho odseky 5 a 6 a bez existencie racionálnych obáv o legálny a legitímny priebeh exekúcie, bez posúdenia splnenia formálnych a materiálnych podmienok námietky zaujatosti a bez uskutočnenia testu objektívnej a subjektívnej stránky zaujatosti súdneho exekútora, uspokojujúc sa len s polemickým názorom ústavného súdu ktorý bol vyjadrený v Náleze zo dňa 13.04.2011, sp. zn. III. ÚS 322/2010-37, s konečnou platnosťou rozhodol. Okresný súd Kežmarok vydal rozhodnutie bez aplikácie relevantnej právnej normy a bez vykonania dokazovania, čím porušil právo sťažovateľa na súdnu ochranu.“.

V nadväznosti na to sťažovateľka zdôrazňuje, že „Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vôbec nie je zrejmé, akou úvahou súd dospel jednoznačne a nepochybne k tomu, že súdny exekútor je zaujatý voči sťažovateľovi – obchodnej spoločnosti P., s. r. o. Sťažovateľ tvrdí, že ak by aj určité úvahy boli obsahom odôvodnia uznesenia, nie je možné

na nich prihliadať ako na také, ktoré majú vyvolať právne účinky vylúčenia súdneho exekútora z výkonu exekúcie. Právna úprava výberu exekútora neumožňuje exekučnému súdu vylúčiť súdneho exekútora z vykonávania exekúcie pre pomer k oprávnenému! Oprávnený si legálne vyberá exekútora (§ 38 a § 39 Exekučného poriadku), pričom nikdy nejde o náhodný výber, ale výber založený na pomere oprávneného k exekútorovi, pretože oprávnený je vedený pri výbere vnútornými úvahami o spoľahlivosti, dôvere a lojálnom prístupe!“.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti ďalej uvádza, že „vzhľadom k skutočnosti, že Exekučný poriadok nepripúšťa, aby sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu Okresného súdu Kežmarok odvolanie alebo iný účinný opravný prostriedok, je splnená formálna podmienka upravená ust. § 53 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z.“.

Sťažovateľka namieta tiež porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, pretože „Všeobecný súd svojím rozhodnutím, ktoré bolo vydané v konaní vedenom bez dodržania zásad spravodlivého súdneho procesu, obmedzil majetkové práva sťažovateľa takým spôsobom, ktorý je nezlučiteľný s článkom č. 20 ods. 1 Ústavy SR a článkom č. 1 Protokolu č. 1 Napadnutým rozhodnutím všeobecného súdu došlo k reálnemu ohrozeniu majetku sťažovateľa existujúceho v podobe pohľadávky a jej príslušenstva a taktiež došlo k zníženiu majetku sťažovateľa o majetok vynaložený na výkon exekúcie zvoleným súdnym exekútorom. Sťažovateľ mal teda v zmysle článku č.20 ods. 1 Ústavy SR a článku č. 1 Protokolu č. 1 majetok chránený Dohovorom o ktorý však nelegálnym postupom a rozhodnutím všeobecného súdu bez akejkoľvek náhrady prišiel.“.

Sťažovateľka namieta aj porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru tvrdiac, že „aj keď výkon a ochrana jeho práva na spravodlivý súdny proces mala byť rovnaká, mal v konaní pred všeobecným súdom výrazne nevýhodné postavenie a bolo s ním zaobchádzané odlišne. Sťažovateľ však bol, a to najmä vzhľadom k faktu, že všeobecný súd rozhodoval o jeho práve na výkon súdneho rozhodnutia zvoleným exekútorom a toto rozhodnutie výrazne ovplyvnilo jeho právne postavenie, účastníkom konania rovnako ako povinný.“.

Z okolností daného prípadu nemožno vyšpecifikovať také skutočnosti, ktoré by mohli objektívne a rozumne ospravedlniť takéto odlišné zaobchádzanie. Odlišné zaobchádzanie so sťažovateľom nemožno ospravedlniť jeho iným postavením (postavením oprávneného), pretože takýto dôvod je priamo Ústavou SR a Dohovorom špecifikovaný ako dôvod zakázaného odlišného zaobchádzania.“

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že jej v petite sťažností označené práva, resp. označené články ústavy a dohovoru boli napadnutými uzneseniami a postupom okresného súdu predchádzajúcim ich vydaniu porušené, a zároveň navrhuje, aby boli napadnuté uznesenia okresného súdu zrušené. Sťažovateľka sa napokon domáha aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia a úhrady trov konania.

II.

II.1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 3576/2012, sp. zn. Rvp 3577/2012, sp. zn. Rvp 3578/2012, sp. zn. Rvp 3579/2012,

sp. zn. Rvp 3580/2012, sp. zn. Rvp 3581/2012, sp. zn. Rvp 3582/2012, sp. zn. Rvp 3583/2012, sp. zn. Rvp 3584/2012, sp. zn. Rvp 3585/2012, sp. zn. Rvp 3586/2012, sp. zn. Rvp 3587/2012, sp. zn. Rvp 3588/2012, sp. zn. Rvp 3589/2012, sp. zn. Rvp 3590/2012, sp. zn. Rvp 3591/2012, sp. zn. Rvp 3592/2012, sp. zn. Rvp 3593/2012, sp. zn. Rvp 3594/2012, sp. zn. Rvp 3595/2012 a sp. zn. Rvp 3596/2012 a z ich obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a okresného súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd aplikujúc citované právne normy tak, že predmetné sťažnosti spojil do jedného konania (bod 1 výroku tohto uznesenia).

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu a porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 8 Er 793/2008, sp. zn. 8 Er 791/2008, sp. zn. 8 Er 790/2008, sp. zn. 8 Er 782/2008, sp. zn. 8 Er 767/2008, sp. zn. 8 Er 756/2008, sp. zn. 8 Er 755/2008, sp. zn. 8 Er 162/2008, sp. zn. 8 Er 149/2008, sp. zn. 8 Er 846/2009, sp. zn. 8 Er 872/2009, sp. zn. 8 Er 911/2011, sp. zn. 8 Er 433/2009, sp. zn. 8 Er 465/2009, sp. zn. 8 Er 652/2009, sp. zn. 8 Er 648/2009, sp. zn. 8 Er 710/2009, sp. zn. 2 Er 683/2008, sp. zn. 2 Er 763/2008, sp. zn. 2 Er 792/2008 a sp. zn. 2 Er 794/2008 a napadnutými uzneseniami

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 8 Er 793/2008, sp. zn. 8 Er 791/2008, sp. zn. 8 Er 790/2008, sp. zn. 8 Er 782/2008, sp. zn. 8 Er 767/2008, sp. zn. 8 Er 756/2008, sp. zn. 8 Er 755/2008, sp. zn. 8 Er 162/2008, sp. zn. 8 Er 149/2008, sp. zn. 8 Er 846/2009, sp. zn. 8 Er 872/2009, sp. zn. 8 Er 911/2011, sp. zn. 8 Er 433/2009, sp. zn. 8 Er 465/2009, sp. zn. 8 Er 652/2009, sp. zn. 8 Er 648/2009, sp. zn. 8 Er 710/2009, sp. zn. 2 Er 683/2008, sp. zn. 2 Er 763/2008, sp. zn. 2 Er 792/2008 a sp. zn. 2 Er 794/2008 a napadnutými uzneseniami vydanými samosudcom.

II.2.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 8 Er 793/2008, sp. zn. 8 Er 791/2008, sp. zn. 8 Er 790/2008, sp. zn. 8 Er 782/2008, sp. zn. 8 Er 767/2008, sp. zn. 8 Er 756/2008, sp. zn. 8 Er 755/2008, sp. zn. 8 Er 162/2008, sp. zn. 8 Er 149/2008, sp. zn. 8 Er 846/2009, sp. zn. 8 Er 872/2009, sp. zn. 8 Er 911/2011, sp. zn. 8 Er 433/2009, sp. zn. 8 Er 465/2009, sp. zn. 8 Er 652/2009, sp. zn. 8 Er 648/2009, sp. zn. 8 Er 710/2009, sp. zn. 2 Er 683/2008, sp. zn. 2 Er 763/2008, sp. zn. 2 Er 792/2008 a sp. zn. 2 Er 794/2008 a napadnutými uzneseniami

Sťažovateľka v prvom rade sťažnosťami namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v označených konaniach a napadnutými uzneseniami. V obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) je podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu (PL. ÚS 21/00, I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04) súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd v danom prípade považoval za potrebné zaujať stanovisko k zásadnému právnomu problému nastolenému v sťažnostiach sťažovateľky, ktorý spočíva v tom, či okresný súd konal v medziach svojej právomoci, keď samotnú skutočnosť, že súdny exekútor bol zamestnancom oprávnenej (sťažovateľky, pozn.) pred vykonávaním exekúcie (hlavne pre jeho pomer k účastníkovi konania v tomto prípade na strane oprávnenej), považoval za dôvod na jeho vylúčenie z vykonávania exekúcie.

Podľa § 3 Exekučného poriadku exekútor vykonáva exekučnú činnosť nestranne a nezávisle.

Podľa § 4 Exekučného poriadku činnosť exekútora je nezlučiteľná s pracovným pomerom alebo s obdobným pracovným vzťahom, podnikaním, členstvom v štatutárnom orgáne obchodnej spoločnosti alebo družstva alebo členstvom v dozornom orgáne obchodnej spoločnosti alebo družstva alebo s vykonávaním inej zárobkovej činnosti s výnimkou vedeckej, pedagogickej, literárnej, umeleckej a publicistickej činnosti.

Podľa § 5 Exekučného poriadku v súvislosti s výkonom exekučnej činnosti má exekútor postavenie verejného činiteľa (odsek 1). Vykonávanie exekučnej činnosti je výkonom verejnej moci (odsek 2).

Podľa § 30 ods. 1 Exekučného poriadku exekútor je vylúčený z vykonávania exekúcie, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, ktorá je predmetom exekúcie, k účastníkom exekučného konania alebo k ich zástupcom, možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti.

Podľa § 30 ods. 3 Exekučného poriadku len čo sa exekútor dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený, oznámi to bezodkladne súdu...

Podľa § 30 ods. 4 Exekučného poriadku účastníci exekučného konania majú právo vyjadriť sa o osobe exekútora.

Podľa § 30 ods. 5 Exekučného poriadku účastník môže uplatniť námietku zaujatosti u exekútora najneskôr do piatich dní odo dňa doručenia upovedomenia o začatí exekúcie alebo do piatich dní od dňa, odkedy sa mohol dozvedieť o dôvode, pre ktorý je exekútor vylúčený...

Podľa § 30 ods. 6 Exekučného poriadku v námietke zaujatosti musí byť uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť exekútor vylúčený, a kedy sa účastník podávajúci námietku zaujatosti o tomto dôvode dozvedel.

Okresný súd v napadnutých uzneseniach okrem iného uviedol, že «V priebehu konania súdny exekútor oznámil skutočnosti, pre ktoré by mohol byť vylúčený z vykonávania exekúcie plniac si tak svoju povinnosť vyplývajúcu z ust. § 30 ods. 3

Exekučného poriadku a prihliadajúc na obsah Nálezu Ústavného súdu SR z 13. 04. 2011 pod sp. zn. III. ÚS 322/2010.

Podľa ust. § 30 ods. 1 Exekučného poriadku exekútor je vylúčený z vykonávania exekúcie, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, ktorá je predmetom exekúcie, k účastníkom exekučného konania alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti.

Podľa ods. 3 citovaného zákonného ustanovenia, len čo sa exekútor dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený, oznámi to bezodkladne súdu. Do rozhodnutia podľa ods. 7 môže exekútor v konaní robiť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad.

Súdny exekútor oznámil, že pred začiatkom výkonu exekučnej činnosti pôsobil ako radový zamestnanec v obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vystupujúcej v tomto exekučnom konaní v právnom postavení oprávneného.

Podľa § 3 Exekučného poriadku exekútor vykonáva exekučnú činnosť nestranne a nezávisle.

Podľa § 4 Exekučného poriadku činnosť exekútora je nezlučiteľná s pracovným pomerom alebo s obdobným pracovným vzťahom, podnikaním, členstvom v dozornom orgáne obchodnej spoločnosti alebo družstva alebo s vykonávaním inej zárobkovej činnosti s výnimkou vedeckej, pedagogickej, literárnej, umeleckej a publicistickej činnosti.

Podľa § 5 Exekučného poriadku v súvislosti s výkonom exekučnej činnosti má exekútor postavenie verejného činiteľa (ods. 1). Vykonávanie exekučnej činnosti je výkonom verejnej moci (ods. 2).

Nezlučiteľnosť činnosti súdneho exekútora s pracovným pomerom vyplývajúca z § 4 Exekučného poriadku predstavuje záruku, že súdny exekútor svoju činnosť spočívajúcu v nútenom výkone súdnych a iných rozhodnutí, bude vykonávať nezávisle a nestranne v zmysle § 3 Exekučného poriadku. Inými slovami súdny exekútor vykonávaním činnosti, ktorá je nezlučiteľná s pracovným pomerom, môže oprávnene vyvolať pochybnosti o jeho nestrannosti a nezaujatosti vo vzťahu k účastníkom exekučného konania.

Skutočnosť, že súdny exekútor bol zamestnancom účastníka exekučného konania (v prejednávanej veci oprávneného) je okolnosťou vylučujúcou ho z vykonávania exekúcie podľa § 30 ods. 1 Exekučného poriadku, ktorú je v zmysle § 30 ods. 3 Exekučného poriadku povinný bezodkladne oznámiť súdu (II. časť odôvodnenia nálezu Ústavného súdu SR č. k. III. ÚS 322/2010).

Podľa §57 ods. 4 Exekučného poriadku exekútor je povinný predložiť vec súdu bezodkladne po tom, ako nadobudne pochybnosti alebo zistí, že sú dôvody na zastavenie exekúcie, alebo čiastočné zastavenie exekúcie.

V zmysle posledne citovaného zákonného ustanovenia, rešpektujúc právny názor Ústavného súdu SR, podľa ktorého všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex officio skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania, dospel súd k záveru, že v prejednávanej exekučnej veci sú splnené zákonné podmienky pre vylúčenie súdneho exekútora JUDr. R. K. z vykonávania tejto exekúcie.».

Ústavný súd sa stotožňuje s tým, že nezlučiteľnosť činnosti (funkcie) súdneho exekútora s pracovným pomerom vyplývajúca z § 4 Exekučného poriadku predstavuje záruku, že súdny exekútor svoju činnosť spočívajúcu v nútenom výkone súdnych a iných rozhodnutí bude vykonávať nezávisle a nestranne v zmysle § 3 Exekučného poriadku. Súdny exekútor vykonávaním činnosti, ktorá je nezlučiteľná s pracovným pomerom, môže oprávnene vyvolať pochybnosti o jeho nestrannosti a nezaujatosti vo vzťahu k účastníkom exekučného konania. Uvedené konanie nevylučuje ani disciplinárnu, resp. trestnú zodpovednosť súdneho exekútora ako verejného činiteľa. Skutočnosť, že súdny exekútor bol zamestnancom účastníka exekučného konania (sťažovateľky, pozn.), je okolnosťou vylučujúcou ho z vykonávania exekúcie podľa § 30 ods. 1 Exekučného poriadku, ktorú je v zmysle § 30 ods. 3 Exekučného poriadku povinný bezodkladne oznámiť súdu (obdobne rozhodoval ústavný súd o tomto právnom probléme v porovnateľných veciach sp. zn. II. ÚS 3/2012, I. ÚS 113/2012, I. ÚS 137/2012 a II. ÚS 592/2011). Ak súd vylúči exekútora z vykonávania exekúcie, v exekúcii pokračuje ten exekútor, ktorého navrhne oprávnený a ktorého vykonaním tejto exekúcie poverí súd (§ 30 ods. 11 Exekučného poriadku).

S odkazom na citovanú právnu úpravu tak nie je potrebné preukázať zaujatosť súdneho exekútora, ale postačí už samotné preukázanie existencie dôvodných pochybností o jeho nezaujatosti. Uvedené je konštruované v súlade so zásadou, ku ktorej dospel v rámci svojej rozhodovacej praxe Európsky súd pre ľudské práva, a to, že „spravodlivosť musí byť nielen poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná“ (rozhodnutie Delcourt

v. Belgicko, Publication of the European Court of Human Rights, Series A, č. 11, s. 17, § 31).

Vzhľadom na uvedené nemožno podľa názoru ústavného súdu ani právne závery okresného súdu vyjadrené v napadnutých uzneseniach považovať za svojvoľný výklad a aplikáciu príslušných ustanovení Exekučného poriadku, ktorý by mohol mať za následok porušenie ústavou garantovaných práv sťažovateľky ako účastníčky exekučného konania (oprávnenej).

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutých uznesení okresného súdu konštatuje, že okresný súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Exekučného poriadku podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval ústavne konformným spôsobom, pričom jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj legitímne a z ústavného hľadiska akceptovateľné.

Okresný súd podľa názoru ústavného súdu postupoval ústavne súladným spôsobom, keď napadnutými uzneseniami rozhodol o vylúčení súdneho exekútora z vykonávania exekúcie podľa § 30 ods. 1 Exekučného poriadku z dôvodu, že mal preukázanú pochybnosť o jeho nezaujatosti.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutými uzneseniami okresného súdu a základným právom sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež jej právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by reálne signalizovala možnosť po prípadnom prijatí sťažností na ďalšie konanie vysloviť porušenie ňou označených práv. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Navyše treba uviesť, že z pohľadu ústavného súdu nemožno skutkové a právne závery okresného súdu považovať za arbitrárne, zjavne neopodstatnené alebo vydané v rozpore s platnou právnou úpravou.

V súvislosti so sťažovateľkiným prejavom nespokojnosti s napadnutými rozhodnutiami okresného súdu ústavný súd ďalej konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (m. m. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažností v časti týkajúcej sa namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami okresného súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti.

II.2.2 K namietanému porušeniu práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 8 Er 793/2008, sp. zn. 8 Er 791/2008, sp. zn. 8 Er 790/2008, sp. zn. 8 Er 782/2008, sp. zn. 8 Er 767/2008, sp. zn. 8 Er 756/2008, sp. zn. 8 Er 755/2008, sp. zn. 8 Er 162/2008, sp. zn. 8 Er 149/2008, sp. zn. 8 Er 846/2009, sp. zn. 8 Er 872/2009, sp. zn. 8 Er 911/2011, sp. zn. 8 Er 433/2009, sp. zn. 8 Er 465/2009, sp. zn. 8 Er 652/2009, sp. zn. 8 Er 648/2009, sp. zn. 8 Er 710/2009, sp. zn. 2 Er 683/2008, sp. zn. 2 Er 763/2008, sp. zn. 2 Er 792/2008 a sp. zn. 2 Er 794/2008 a napadnutými uzneseniami

Sťažovateľka v sťažnostiach namieta aj porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v označených konaniach a jeho napadnutými uzneseniami.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Toto ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

V súvislosti s namietaným porušením práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd považuje predovšetkým za potrebné poukázať na svoju stabilizovanú judikatúru, súčasťou ktorej je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým nepochybne patrí aj právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavnoprocené princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. z čl. 6 dohovoru. Keďže ústavný súd nezistil porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľkou označeného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 1 dodatkového protokolu. V opačnom prípade by sa ústavný súd stal opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08, IV. ÚS 82/09, III. ÚS 103/2010).

Ústavný súd navyše po preskúmaní napadnutých uznesení okresného súdu dospel k záveru, že z odôvodnenia napadnutých uznesení okresného súdu nemožno vyvodiť nič, čo by signalizovalo, že by ním mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu,

keďže okresný súd v posudzovaných prípadoch ústavne konformným spôsobom interpretoval a aplikoval príslušné právne normy.

Ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutými uzneseniami okresného súdu a právom podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala reálne možnosť vysloviť porušenie týchto práv po prípadnom prijatí sťažností na ďalšie konanie.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní aj v týchto častiach sťažnosti sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnené.

II.2.3 K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 8 Er 793/2008, sp. zn. 8 Er 791/2008, sp. zn. 8 Er 790/2008, sp. zn. 8 Er 782/2008, sp. zn. 8 Er 767/2008, sp. zn. 8 Er 756/2008, sp. zn. 8 Er 755/2008, sp. zn. 8 Er 162/2008, sp. zn. 8 Er 149/2008, sp. zn. 8 Er 846/2009, sp. zn. 8 Er 872/2009, sp. zn. 8 Er 911/2011, sp. zn. 8 Er 433/2009, sp. zn. 8 Er 465/2009, sp. zn. 8 Er 652/2009, sp. zn. 8 Er 648/2009, sp. zn. 8 Er 710/2009, sp. zn. 2 Er 683/2008, sp. zn. 2 Er 763/2008, sp. zn. 2 Er 792/2008 a sp. zn. 2 Er 794/2008 a napadnutými uzneseniami

Sťažovateľka tiež namieta, že postupom okresného súdu v označených konaniach a jeho napadnutými uzneseniami došlo aj k porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo k etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných dohovorom musí byť zabezpečené bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

Ustanovenia čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru majú charakter základných (ústavných) princípov, ktoré sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy. Uvedené ustanovenia ústavy a dohovoru sú vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv a slobôd garantovaných ústavou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ak ústavný súd dospel k záveru, že v posudzovaných veciach neboli porušené sťažovateľkou označené základné práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru a dodatkového protokolu, neprichádza do úvahy ani vyslovenie porušenia čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru (m. m. IV. ÚS 119/07). Na tomto základe ústavný súd odmietol sťažnosti sťažovateľky aj v týchto častiach podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre ich zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na odmietnutie sťažností ako celku sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. mája 2012